

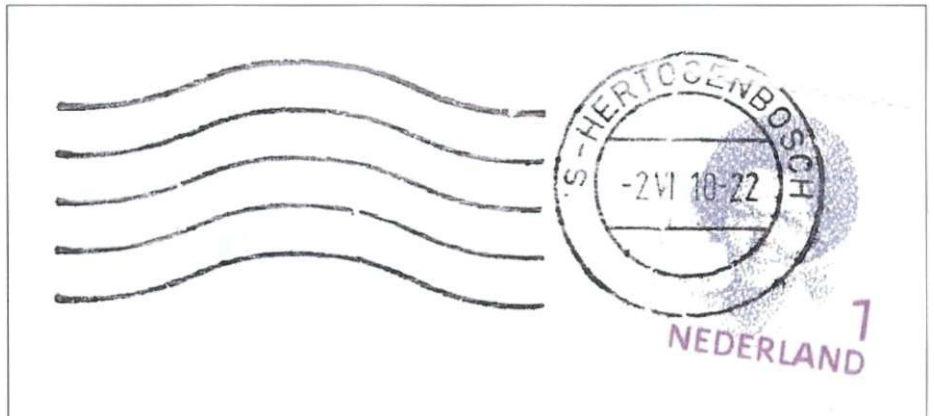
NOVIOPOSTA

In dit nummer

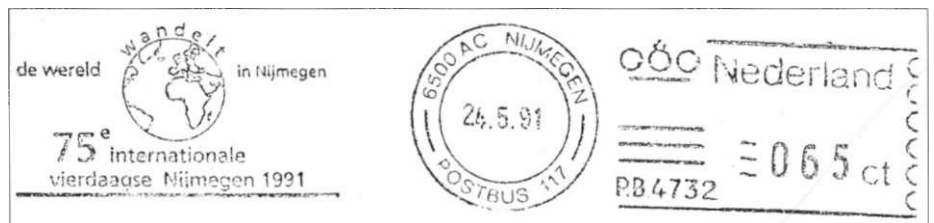
Vierdaagse in Machinestempels,
deel 2

Persoonlijke Postzegels

Briefkaart uit Afrika

Op 1 juli 2010 kwamen er postzegels uit met cijfers 1 en 2, in plaats van de exacte frankeertarieven. 1 Juli? Op deze afbeelding staat de Stempeldatum op 2 juni. Aardig om in de toekomst filatelisten op een dwaalspoor te brengen.... Met dank aan Ton H. (Zie ook het bericht op pagina 2)

Op de valreep kwam dit machinestempel nog tevoorschijn. Het is afbeelding 7bis van het artikel "De Vierdaagse in Frankeermachinestempels, deel II". Met dank aan Jacques Rutten.

Redactie:

J. Mulder
J. Spijkerman
J.M.A.G. Stroom

Fotografie:

W.A. v.d. Wagt

Basis ontwerp:

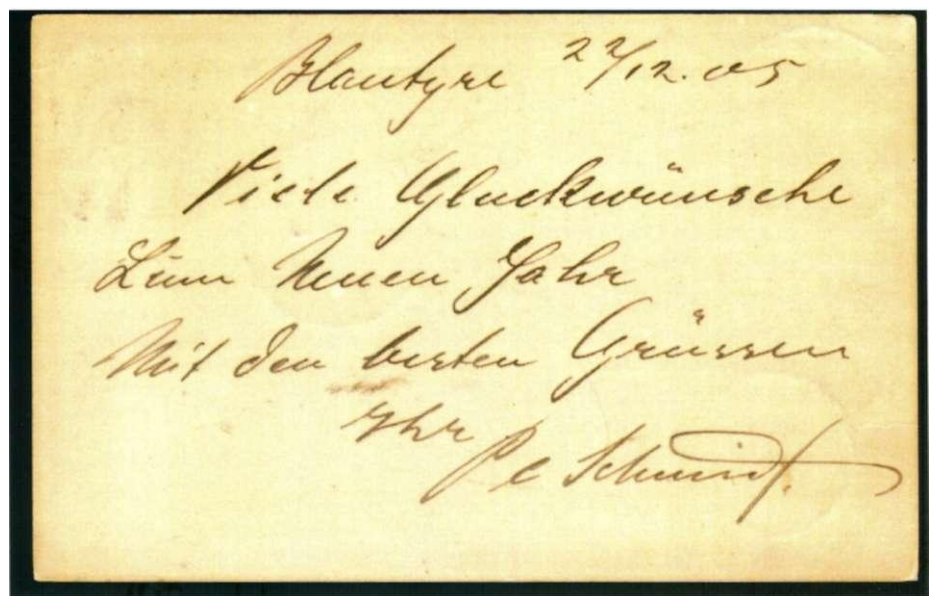
L. Thijsen

Illustraties:

W. Resink

Expeditie:

F. Piers
Tolhuis 35-17
6537 NN Nijmegen
Tel. 024-3444208

Afbeelding 4 Achterkant van de briefkaart. Bent u benieuwd naar de wonderbaarlijke reis van deze briefkaart? Ga dan snel naar pagina 6 van dit blad voor het bijbehorende artikel.

Een Afrikaanse reis van een briefkaart

Om aan een competitieve postzegel-tentoonstelling deel te mogen nemen dient de verzameling aan bepaalde regels te voldoen. Dit kan tot gevolg hebben dat men sommige prachtige stukken niet zo kan beschrijven als men zou willen, om ze volledig tot hun recht te laten komen. Zo is het mij vergaan met mijn postwaardestukken-verzameling, waarmee ik onlangs meedeed aan Hertogpost 2010 (zie Noviposta 2010-2).

Sommige stukken lenen zich dan beter voor een artikel, waarbij de mogelijkheid bestaat een uitgebreider verhaal te vertellen. Eén van die kaarten (afbeelding 1) is onderwerp van dit stukje in Noviposta.

afbeelding 1 Voorkant kaart

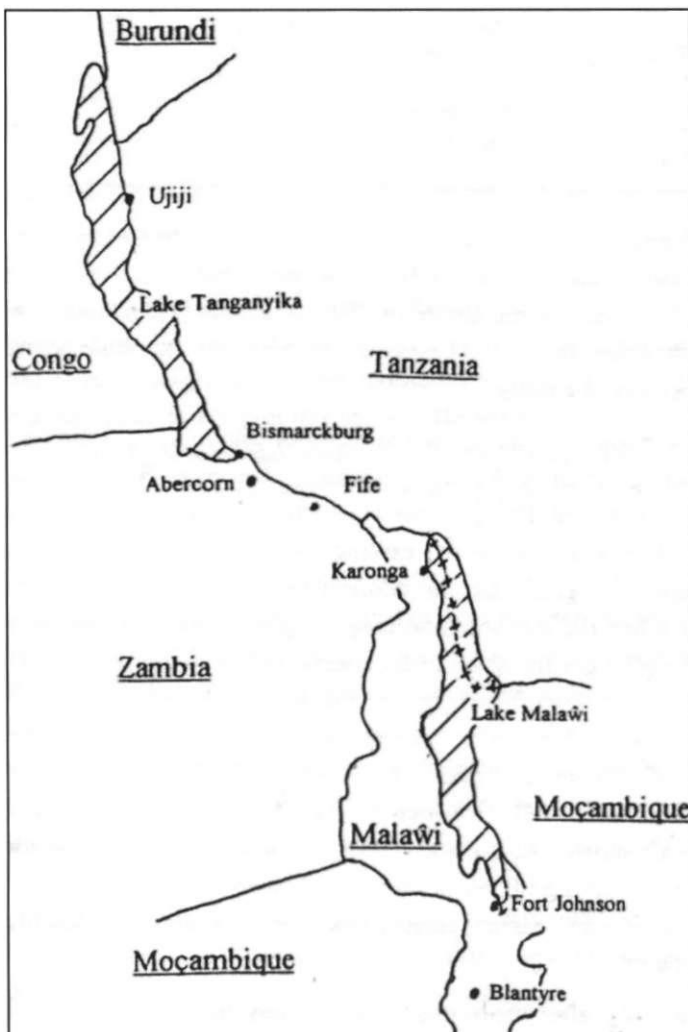
In mijn verzameling postwaardestukken heeft deze briefkaart de volgende beschrijving meegekregen: "Uitgave van 1895 voor gebruik naar het buitenland. In december 1905 verstuurd naar Ujiji in Tanganyika, het toenmalige

Duits Oost Afrika. De reis heeft 66 dagen geduurd en er is hemelsbreed een afstand van ca. 1280 km afgelegd." Maar ... er is toch meer hierover te

vertellen? Zeker, maar als je dat doet in een verzameling van postwaardestukken, dan neigt het meer naar een posthistorische beschrijving. En dat is een andere tentoonstellingscategorie!

Dan nu mijn verhaal bij de kaart, een kleurrijke briefkaart met een flink aantal duidelijke afstempelingen.

Het begin is te vinden bij de vertrekstempel op de ingedrukte zegel. Dergelijke stempels worden "squared circles" in het Engels genoemd. De Nederlandse vertaling "vierkant gemaakte cirkel" klinkt niet echt lekker. Daarom gebruik ik de originele term. In het met de hand getekende situatiekaartje van afbeelding 2 is de hele reis te zien. Vertrekplaats is de hoofdstad van Malawi, Blantyre op 23 dec. 1905. Malawi heette tot 1907 Brits Centraal Afrika, daarna Nyasaland tot 1964. Het eerste deel van de reis ging over de weg naar Fort Johnson, een afstand van ca. 190 km (zie afbeelding 2). Een reis van vier dagen zoals in de tweede, er naast staande squared circle stempel, is te zien: 27 dec. Fort Johnson ligt aan de oever van het Malawimeer. Veel intern vervoer in Brits Centraal Afrika vindt plaats met behulp van veerboten op het Malawimeer. De veerboot doet veel havens aan langs de gehele lengte van dit meer. Het is ca. 610 km lang en in breedte varieert het tussen 30 en 80 km. Op zijn diepste is het 700m (zie afbeelding 3 voor afbeelding van een

Afbeelding 2 Kaart van de afgelegde reis.

van de veerboten op het Malawimeer). In die dagen werd deze bootreis elke twee maanden afgelegd en duurde ongeveer 8 dagen. De briefkaart is in Karonga, in het noorden, weer aan land gegaan, een afstand van ca. 510 km hemelsbreed vanaf Fort Johnson. Helaas is er geen afstempeling die hiervan kan getuigen. Van Karonga ging het weer over de weg naar Fife. We zijn dan inmiddels de grens met Noordoost Rhodesië, het huidige Zambia, overgestoken. In Fife is de kaart op 28 jan. 1906 aangekomen (zie stempel links onderaan) en is dan 34 dagen onderweg, wat lang schijnt. Maar men moet bedenken dat het in deze periode (december tot maart) regenseizoen is. De wegen waren toentertijd geen dubbelbaans geasfalteerde wegen, maar meer veredelde paden door de savanne. En in het regenseizoen zijn er toch enige obstakels te verwachten, zoals slecht begaanbaar door de modder, zo niet totaal weggespoelde wegen, enz. Over de weg ging het verder naar Abercorn, in de verre uithoek van noordelijk Zambia (zie stempel in het midden van de landsnaam). Aldaar

aangekomen op 5 februari 1906 is in 8 dagen zo'n 120 km afgelegd. Hier in Abercorn is de kaart weer een grens overgestoken, naar Tanzania, een samenvoeging van Tanganyika en Zanzibar. Voorheen heette het Deutsch Ost Afrika, in het Engels German East Africa, of zoals de schrijver van de kaart het noemt: German Tanganyika. De plaats net over de grens in Tanzania, aan het Tanganyika meer, is Kasanga. Dat is de huidige naam, vroeger heette het Bismarckburg (altijd handig om oude reisboeken bij de hand te hebben, zo kun je nog eens een plaatsnaam terugvinden). Het kwam daar aan op ... dat blijft in nevelen gehuld. Helaas is de datum in de Bismarckburgstempel, links boven, niet te ontcijferen. Maar we zijn wel weer 70 km verder. Te Bismarckburg ging onze kaart weer aan boord van een boot naar de plaats van bestemming (aan de oever van het meer): Ujiji. Daar is ze op 7 maart aangekomen (zie de enkelringsstempel naast de ingedrukte zegel). Deze briefkaart is 66 dagen onderweg geweest en heeft ongeveer (hemelsbreed) 1280 km afgelegd.

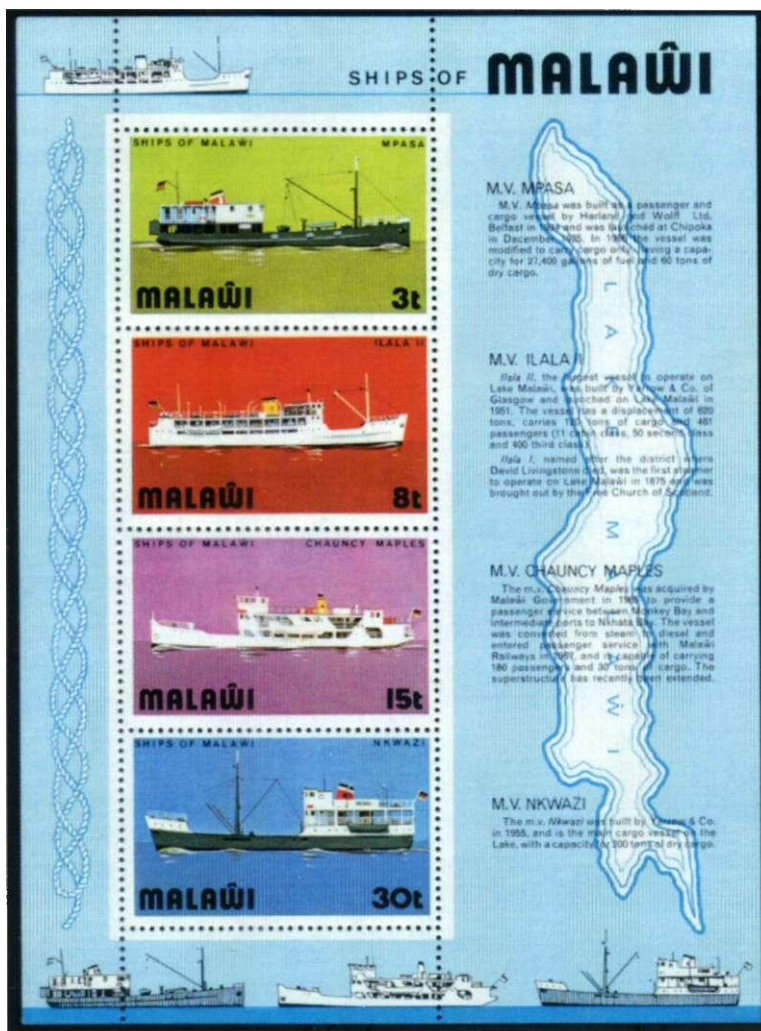
O ja, het bericht ? Ene heer P.C. Schmidt stuurt de heer Goehring de eenvoudige wens: Viele Gluckwünsche zum neuen Jahr ! (zie afbeelding 4, voorkant).

Het uitpluizen van de route die deze briefkaart afgelegd heeft, heeft een paar uur plezier opgeleverd, voornamelijk omdat onderstaande boeken me daarbij veel achtergrond informatie hebben verschaft.

J. Diesveld

Naslagboeken:

- O. Martens and Dr. O. Karstedt (1938): *Afrika, ein Handbuch für Wirtschaft und Reise. II Band Reise. 4th edition*; uitgevers D. Reimer/Andrews & Steiner, Berlin;
- *The Year Book & Guide to East Africa*, 1952 edition.

Afbeelding 3 De schepen die op het Malawimeer varen.
Novioposta - 7

Columbus

Uit de regionale pers.

Columbus in de kijker.

Het Caribische eiland Saint Kitts heeft ooit een postzegel uitgegeven waarop Christoffel Columbus stond afgebeeld terwijl hij tijdens zijn reis naar Amerika met een telescoop naar de horizon tuurde. Columbus reisde in 1492 naar Amerika, de telescoop werd pas in 1608 uitgevonden.

Met toestemming overgenomen uit Topic, regiomagazine Malden en omgeving, jaargang 6, 2010, nummer 1. Met dank aan A.J. de Lang uit Malden, die ons hierop attent heeft gemaakt.

